

crantur Canonici, et Beneficiati, qui de licentia Ordinarii spiritualia Exercitia peragunt in aliqua pia, seu Regulari Domo, licet pro illis diebus Choro non intersint, dummodo tamen ipsa spiritualia Exercitia non peragant temporibus Adventus, et Quadragesimæ, et in Festis solemnioribus, nec omnes simul, sed eo adhibito modo, ut Chori servitium nequaquam intermittatur. Sic expresse concessit Clemens XI die 1 Februarii 1701, in sua Epistola Encyclica a nobis per extensum allata sub. verb. EXERCITIA SPIRITUALIA n. 2. Vide ibid. (49. Item advertenda est resolutio sequentis dubii propositi in Sacra Cong. Conc. die 1 Februarii 1734. Bosamen. ibi: « An Canonicis Ecclesiæ Cathedralis assistentibus Episcopo Pontificalia exercent, vel in suo Palatio, vel in aliis Ecclesiis suæ Diocesis, debeant anniversariorum emolumenta, quæ ex voluntate Fundatorum distribui consueverunt solum inter præsentibus; et quatenus negative. An sit consulendum Sanctissimo pro concessione Indulti ex gratia in casu, » etc. Sac. Congreg. respondit, *Ad utrumque negative.*

(50. Distributiones non lucratur, etsi fructus Præbendæ lucretur, quamvis absens, Canonicus ille, qui habet Canonicatui suo adnexam, sed extra Civitatem, curam animarum; tenetur enim in parochia residere pro eo tempore quo in parochiali Ecclesia residet, et Sacramenta administrat. Ita laudatus Pontifex Institut. Eccles. 107, § 55, ex Conc. Trid. sess. 24, c. 5, de Refor. addita Bulla 65, S. Pii V.

(51. Canonici qui Episcopo inserviunt, si actu debeant Choro interesse, non semper obtinent distributiones. Illas enim non lucrantur, nisi cum assistunt Pontificaliter celebranti, non vero Episcopo Diocesim visitanti, vel Missam privatam celebranti; ibid. § 61.

(52. Distributionibus privantur Vicarius Generalis Episcopi, Canonicus Examinator, quique in Tribunali S. Officii munus suum præbet, ministri Camerales, scilicet subcollectores spoliatorum, et decimarum, denique peregrinationes etiam sacras obeuntes, nisi illas egerint intra trimestre a Tridentino concessum. Denique Magistri Juris Canonici, et Sacræ Theologiæ, in publicis Universitatibus docentes; qui tamen si recurrerint ad Sac. Cong. obtinent fructus Præbendæ, et si illi sint tenues, duas tertias partes distributionum, quod etiam postremum conceditur iis, qui causa studiorum in publicis Universitatibus absunt; ibidem § 72.

(53. Si eo tempore, quo officium persolvuntur in Choro, Capitulum congregandum sit, nisi urgens causa fuerit, Canonici non possunt absentare sese absque subtractione distributionum pro eo tempore, quo absunt, ut ex Decretis Sac. Congr. ib. § 73.

ARTICULUS III.

In quo adducuntur summarie varia decreta ad rem facientia, prout referuntur a D. Ursaya tom. III, part. II, discept. 4, n. 114.

usque ad n. 149. et tom. VIII, part. I, discept. 34, n. 55.

(1. *Dubia Jubilationum* 18 Decemb. 1718, quando disputata fuerunt plura dubia, et per viam regulæ, et legis generalis resoluta, nempe:

(2. I. « An indulgentia sit Jubilatio Canonici, et Beneficiatis, qui spatio 40 annorum Ecclesiæ inservierunt, licet dicti temporis spatio cum debitis licentiis, et indultis abfuerint ab Ecclesiis, vel ex causa infirmitatis, vel ex causa studiorum, vel pro suæ Ecclesiæ servitio, vel pro ratione munerum, pro quibus obtinuerunt Indulta abessendi pro diebus, et horis, vel Indulta simpliciter, et absolute abessendi ab Ecclesia durante officio illis commisso. » Quod fuit resolutum cum rescripto. « *Affirmative* quoad abessentes ex causa infirmitatis, cum debitis licentiis, et Indultis, vel pro suæ Ecclesiæ servitio, vel cum Indultis abessendi pro diebus, et horis. *Negative* autem quoad abessentes ex causa studiorum, et quoad habentes Indulta abessendi absolute durante officio. »

(3. II. « An indulgentia sit jubilatio illis, qui inservierunt spatio annorum 40, sed partim in una Ecclesia, partim in alia, aut tamquam Canonici in ambabus, aut tamquam Beneficiati in una, et Canonici in alia, nec non illis, qui in una, et eadem Ecclesia per totum tempus inservierunt, sed partim tamquam Clerici Beneficiati; partim tamquam Beneficiati, partim tamquam Canonici, vel partim tamquam Coadjutores, et partim tamquam principales Titulares? » Quod fuit resolutum cum rescripto: « *Negative* ad primam partem: *Affirmative* ad secundam. »

(4. III. « An indulgentia sit jubilatio illis, qui inservierunt spatio annorum 40, non obstante parvo numero aliorum, qui remanente addicti Ecclesiæ servitio et quis sit parvus numerus inservientium in casu, et ad effectum de quo agitur? » Dabitur resolutio in casibus particularibus.

(5. IV. « An non obstante jubilationis Indulto, jubilatus cogi possit ad inserviendum, si divinus cultus detrimentum patitur? » *Affirmative.*

(6. V. « An non obstante jubilationis Indulto, jubilatus teneatur ad residentiam, licet non teneatur ad interessendum? » *Negative* juxta Decreta.

(7. Hujusmodi autem Decreta de facili erunt sequentia. S. Angeli in Vado 13 April. 1690, in qua resolutum fuit: « Canonico jubilato deberi distributiones, nec ad residentiam localem teneri, » de qua in lib. 40. Decret. fol. 236.

(8. Reatina Distributionum 19 Aprilis 1692. 4 Dubio: « An Canonico jubilato debeantur fallentiæ Canonice absentium, si Choro non intersint? » Responsum fuit: « *Affirmative*, dummodo non obstant Constitutiones particulares, et consuetudo Ecclesiæ, » lib. 42. Decret. fol. 441.

(9. Patavina jubilationis 9 Junii 1714, in qua dictum fuit, « deberi Canonico jubilato distributiones, et eum non esse obligatum

ad residendum, » leg. 64. Decret. fol. 217.

(10. Aquispendii Indulti 1 Aprilis 1719, in qua Dubio I. « An Canonicus Seraphinus vigore indulti Jubilationis, si Choro non intersit, participare debeat de punctaturis, seu fallentiis in casu, » etc. Responsum fuit: « *Affirmative*, et amplius. »

(11. Dub. II. « An idem participare debeat de emolumentis adventitii Anniversariorum, et associationum Cadaverum, si functionibus non intersit in casu, » etc. Responsum fuit: « *Affirmative* ad primam partem, dummodo non obstet voluntas Testatoris, vel dantis. Ad secundam partem *Negative.* »

(12. Novarien. Jubilationis 2 Octobris 1677. « An duo Canonici Jubilati Collegiæ Ecclesiæ Sancti Gaudentii Civitatis Novariæ frui debeant emolumentis Anniversariorum, quæ fiunt intra annum, licet non assistant. » *Affirmative.* Quæ resolutio confirmata fuit die 28 Novembris 1681, cum verbis: « In decisio, quoad Anniversaria fixa, et in quibus non est cautum a Testatoribus, ut intererentes tantum participare deberent, » l. 22. Decret. fol. 44.

(13. Romana Distributionum, 5 Martii 1678, et in Romana Jubilationis 23 Martii 1703, ad dubium: « An Simeoni de Maganinis jubilato debeat emolumentum Processionum, etsi illis non interfuerit: » Responsum fuit *Affirmative*, » lib. 53. Decret. fol. 81.

(14. Romana Jurium Canonicalium 5 Maii 1703. Dubio I. « An Canonico Stradæ, cui ex causa infirmitatis fuit concessum Indultum vacandi a Choro, aliisque officiis divinis, illud etiam suffragari valeat pro Laudemiis, Quindenniis, Capitulis, actibusque capitularibus, Anniversariis, Festivitatibus, Processionibus, ac pro quibusvis functionibus in Ecclesia peragendis, ita ut lucrari debeat omnia emolumenta cujusvis generis, et speciei, communia nuncupata, ac etiam victualia, et candelas? » Quod fuit resolutum cum Rescripto: « *Affirmative* etiam quoad Laudemia, exceptis Anniversariis aliisque obventibus non fixis, et in quibus diversimode fuerit a testatoribus dispositum, » lib. 53. Decret. fol. 207.

(15. Dubio II. « An eodem Canonico competat pro sua rata parte etiam jus accrescendi eorum distributionum, et communium, quæ ob absentiam, vel vacationem Canonice intererentibus accrescunt, et a qua die supra dicta omnia debeantur in casu, » etc.

(16. « *Affirmative* a die præsentationis Indulti. » Quæ resolutio confirmata fuit die 20 Junii 1705, cum rescripto in dec. et amplius.

(17. Immo eadem die additum fuit aliud dubium sequentis tenoris: « An Canonicus Strada lucrari valeat omnes distributiones, quæ simpliciter appellantur quotidianæ? » Quod pariter resolutum: *Affirmative*, l. 65. decr. fol. 207.

(18. Aquispendii Jubilationis 23. Mart. 1697, in qua proposita fuerunt tria dubia, et resoluta ut infra:

(19. I. « An Canonico Jubilatus teneatur

vel per se, vel per alium ad celebrationem Missæ Conventualis per turnum? » *Negative.*

(20. II. « An itidem teneatur facere depositum tertie partis fructuum Præbendæ pro distributionibus quotidianis, prout faciunt cæteri Canonici? » *Affirmative.*

(21. III. « An possit ipse participare de distributionibus, quas ponunt in Massa cæteri Canonici, tam quoties ipse præsens est in Choro, quam etiam quoties abfuerit? » « *Affirmative* etiam quoad fallentias, nisi obstet statutum, vel consuetudo. »

(22. Bituntina Anniversariorum 1 Jul. 1679. Quando resolutum fuit: « Jubilatum non esse admittendum ad participandum de emolumentis Anniversariorum, » lib. 30. Decr. fol. 208.

(23. Romana distributionum lib. 30. decr. fol. 16. et f. 36. a tergo. Quando fuit resolutum: « Fallentias non deberi Canonico Jubilato, si Choro non intersit. »

(24. Maceraten. Jubilationis 8 Martii 1698. Quando resolutum fuit: « Indultum Jubilationis non sustineri, quando deficit laudabile servitium Ecclesiæ per spatium annorum 40. »

(25. Bononien. Jubilationis 16 Jun. 1696. in qua dictum fuit: « Canonico Jubilato deberi distributiones, non solum relictas Ecclesiæ ante servitium quadragenarium, sed etiam illas, quæ auctæ fuerint durante eodem servitio. » In cujus casu agebatur de distributionibus auctis anno 24 servitii. Quæ resolutio fuit confirmata die 28. Apr. 1697. cum addito, ut amplius causa non proponeretur. De hac resolutione mentionem facit Bertachin. Vot. dec. 13, per tot.

(26. Romana, 12 Decemb. 1699. Quando fuit resolutum, « Indultum Jubilationis deberi Canonico, qui inservivit per annos 40 Ecclesiæ, prius uti Beneficiatus, et deinde uti Canonicus, » lib. 49, decr. fol. 502. Quod non procederet in casu, in quo servitium fuisset prius præstitum in qualitate simplicis Clerici, præcipue si quo reliquo tempore etiam constaret de servitio laudabili præstito; ut revocando Indultum prius concessum resolvit. Sac. Cong. Conc. In Tranen. Jubilationis, 13 Jan. 1703., lib. 53. decr. fol. 12.

(27. Burgi Sancti Domnini Jubilationis, 29 Apr. 1704, l. 54, decr. fol. 182. quando resolutum fuit: « Indultum Jubilationis suffragari non solum pro distributionibus ordinariis, sed etiam extraordinariis. » Quæ debentur a die intimati Indulti, non attentate, desuper per Canonicos promotæ. Ibidem ad dubium secundum.

(28. Quando aliqua concurrat difficultas circa integrum laudabile servitium Ecclesiæ præstitum per annos 40, vel ob Indultum abessendi, vel ex causa infirmitatis, vel ex alio rationabili motivo solet Sac. Congr. Conc. benigne concedere Indultum abessendi ad tempus, ut practicavit in Florentina Jubilationis, 10 Jan. 1711, lib. 61. decr. fol. 12. ubi concessit facultatem abessendi a Choro per triennium, et in Nepesina Jubilationis, 28 Novembr. d. anni 1711, ubi indultum vacandi a triennium.

(29. Abessendi Indultum multoties pro-

rogatum, tam ex casu difficilis accessus ad residentiam, quam actualis servitii præstiti uni ex S. R. E. Cardin. in Urbe præsentis canonizatum, et approbatum fuit a Sacra Congregatione Concilii in Avenion. Indultorum, 9 Febr. 1715. cum addito tamen, ut post ultimum terminum indulti Canonicus omnino deberet redire ad residentiam.

(30. « Servitium præstitum a Canonico, uti Coadjutore, connumeratur in annis quadraginta ad effectum obtinendi Indultum Jubilationis; » Sac. Congr. Conc. in Brixien. 27 Mart. 1682. ubi de annis duobus Coadjutoria, et 11 Februarii 1699. ubi de annis septem. Et in Bergomen. Jubilationis, 8 Augusti 1687. ubi de annis novem, et in Novarien. 4 Aug. 1691. ubi de annis quinque.

(31. Segobien. 15 Decembris 1704. et 16 Novemb. et 20 Decembris 1704. Sac. Congr. Concil. noluit confirmare statutum, in quo petebatur restrictio temporis annorum 30, pro consequenda Jubilatione, rescribendo in 1. dubio; « Negative quoad primam partem statuti, in qua petitur reductio temporis ad 30, pro consequenda Jubilatione. » (32. Prout etiam noluit confirmare idem statutum in alia parte, in qua Canonicis absentibus concedebatur tertia pars distributionum, rescribendo; « Negative pariter quoad tertiam partem concernentem distributiones quotidianas, » l. 63. decret. fol. 701. et lib. 64. fol. 612. et 717. De quibus rescriptis mentionem facit Monac. in Formul., tom. 2, tit. 13. form. 2, num. 77, fol. 60. et in tom. 4, fol. 2, n. 13. ubi, quod Indultum Jubilationis originem habet a Collegio Levitarum Mosaicæ Legis, in quo Levitæ servientes ab anno 23, usque ad annum 50 tanquam emeriti non amplius inserviebant, juxta verba illa Num. 8. 24: *Hæc est Lex Levitarum: A 23 annis, et supra ingredientur, ut ministrent in Tabernaculo fœderis, cumque 50 annum ætatis impleverint, servire cessabunt, eruntque Ministri Fratrum suorum in Tabernaculo fœderis, ut custodiant quæ sibi fuerint commendata, opera autem non facient.* Hactenus ad literam D. Ursaya; l. c.

(33. Cum Canonici Ecclesiæ Cathedralis Civitatis Asculi ab immemorabili in toto anni curriculo non nisi unicum mensem haberent vacationis a servitio Chori, quemadmodum gaudebant Mansionarii ejusdem Ecclesiæ; supplicarunt anno 1647 Sac. Congregat. Concil. pro concessione alterius mensis, et favorable Indultum impetrarunt; ac rursus anno 1696 prævia relatione tunc temporis Episcopi obtinuerunt concessionem vacationis per alium mensem, et sic in totum trium mensium cujuslibet anni juxta modum præscriptum a Sacro Concilio Tridentino. Et quamvis attentata concessione vacationis istorum trium mensium, adhuc Chori servitium semper fuerit laudabiliter, et summa totius populi ædificatione expletum, tamen die Sabbati 5 Junii 1706 fuerunt in eadem Congregat. sequentia dubia, quibus fuit responsum ut infra.

Dub. I. « An sit standum, vel recedendum a decisio, 28 Jan. 1696? »

Dilata, et exquiratur melior informatio super quantitate reddituum, et qualitate servitii.

II. « An Archidiacono, et Canonicis liceat vacare a Choro, et servitio Ecclesiæ temporibus Adventus, Quadragesimæ, et in Dominicis, aliisque festis, quæ in Cathedrali Asculana non dicuntur solemnia, et in octavis privilegiatis? » *Negative*.

III. « An, et quomodo sit faciendus turnus per hebdomadam? » et quatenus *affirmative*.

Turnum faciendum esse per duas ex tribus partibus.

IV. « An si aliqui ex Canonicis in sua hebdomada non inserviant, ita ut duæ tertiæ illorum partes Choro non intersint, alii Inservientes, et Interessentes, lucrentur distributiones? »

Affirmative.

V. « An Distributiones non Interveniendum possint reponi in Massa communi, et dividi æqualiter; seu potius ad ratam servitii? »

Negative quoad primam partem, et quoad secundam *affirmative*.

VI. « An absentes tempore vacationis, ultra fructus suarum Præbendarum, lucrentur Distributiones quotidianas? »

Dilata.

VII. « An distributiones quotidianæ debeantur Canonico infirmo, si alias sanus non esset solitus residere? »

Negative.

VIII. « An debeantur Canonicis coadjutis infirmis, si Coadjutores sani non inserviunt? »

Negative, et prædicta dubia amplius non proponantur.

IX. « An distributiones relictæ a Cardinali Bernerio de suo, et dandæ solis interessentibus Matutino, debeantur infirmis? »

Exhibendum esse Instrumentum foundationis.

X. « An Canonici, qui perceperunt easdem Distributiones pro tempore, quo servitium Ecclesiæ non præstiterunt, ad illarum restitutionem teneantur? »

Affirmative.

Repropositis vero die 5 Jan. 1707 tribus ex dictis decem dubiis.

« Ad I. In decisio quoad concessionem tertii mensis vacationis.

« Ad VI. *Negative*, et amplius non proponatur.

« Ad IX. Stetit in decisio. » Sic apud D. Ursayam, tom. 8, discept. 34, n. 35.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(34. De causis, ex quibus absentes possunt necne percipere distributiones quotidianas, de quibus tum in præcedenti, tum in hoc articulo agit Auctor, longum esset disserere, et ipsum Auctorem vel declarare, vel confutare. Consule, ubi res postulat, San. Mem. Benedict. XIV. Institut. Eccles. 107. a num. 39. ad plur. seq. Ex quibus multa in superiores Articulos Auctor post Romanam primam Editionem transtulit, tum P. Girald.

in addit. ad Mascat. instit. Canon. lib. 3. tit. 4, n. 22.

(35. Non est absolute verum, quod distributiones a Canonicis absentibus amissæ accrescant inservientibus, ut ait Auctor. n. 31. Vide distinctionem, cum qua procedit

DIVINATIO.

Vide verb. SUPERSTITIO, a num. 12 ad 33.

DIVORTIUM.

SUMMARIUM.

1. Divortium generatim potest capi tripliciter, scilicet quoad vinculum, quoad torum solum, et quoad torum et cohabitationem simul. — 2. Divortium quoad vinculum quid sit. — 3. Divortium quoad torum solum quid sit. — 4. Divortium quoad torum, et cohabitationem simul quid sit. — 5. Divortium secundum etymologiam nominis unde sit dictum. — 6. Divortium quoad vinculum Matrimonii rati, et non consummati, fit inter fideles professione Religiosa. — 7. Non fit tamen Divortium quoad vinculum Matrimonii rati, et non consummati per votum solenne castitatis in susceptione Ordinis Sacri. — 8. Et multo minus fit tale Divortium quoad vinculum per votum simplex castitatis. — 9. Potest tamen tale Divortium quoad vinculum fieri per dispensationem Papæ. — 10. Sic fert praxis recepta Romanæ Curie ad n. 12. — 15. Afferitur, et solvitur instantia, ad n. 14. — 15. Ad dissolvendum quoad vinculum Matrimonium, sive ratum, sive consummatum cum impedimento dirimente contractum, requiritur auctoritas legitimi judicis Ecclesiastici. — 16. Non potest tamen nec debet iudex facile credere conjugibus nisi adsit sufficiens probatio. — 17. Matrimonium valide inter fideles contractum, et consummatum est quoad vinculum indissolubile. — 18. Divortium quoad torum, et cohabitationem potest licite fieri justa interveniente causa. — 19. Causæ justæ faciendi Divortium septem generatim assignantur. — 20. Prima est mutus conjugum consensus. — 21. Secunda est fornicatio spiritualis alterius conjugum. — 22. Cum hac tamen advertentia, quod si conjugum innocens propria auctoritate sine iudicio Ecclesiæ Divortium fecit, conjugum reo converso, tenetur redire. — 23. Si vero conjugum innocens iudicio Ecclesiæ Divortium fecit, conjugum reo converso, non tenetur redire. — 24. Si autem conjugum innocens Religionem ingredi noluerit, etiam hic tenetur redire. — 25. Tertia causa est periculum salutis corporalis ad n. 26. — 27. Quarta est sævitia alterius conjugis. — 28. Sic etiam ob sævitiam uxoris. — 29. Sævitia sufficiens ad Divortium est si adsit probabilis timor, et periculum gravis verberationis, aut crudelis, vel atrocis tractationis futuræ, etiam secluso vitæ periculo. — 30. Ob periculum vitæ, aut gravis verberationis, etc., si periculum sit in mora, potest unus conjugum propria auctoritate discedere. — 31. Si vero periculum non sit in mora, debet expectare sententiam judicis. — 32. Quinta causa est votum ultramarinum ad liberandam Terram Sanctam. — 33. Sexta est morbus contagiosus, aut aliud grave periculum corporis. — 34. Si quis autem sponte contraxit cum persona prius cognita morbo contagioso infecta, non potest Divortium facere, neque quoad torum, neque quoad cohabitationem. — 35. Septima causa est adulterium culpabile alterius conjugis. — 36. Conjugum innocens potest licite divortium facere propter alterius commissam sodomiam, aut bestialitatem. — 37. Non sic autem ob tactus, amplexus, et oscula etiam cum pollutione proprii, vel alieni corporis sine copula facta. — 38. Conjugum innocens quando alterius adulterium est notorium, potest propria auctoritate in utroque foro divortium facere. — 39. Si vero alterius adulterium

Fagnan. in cap. *Quia nonnulli* n. 16. et 21 de Cleric. non resid. Confer itidem Vanespen. Jur. Eccles. Univers. part. 1, tit. 7, cap. 11, n. 6. tum et maxime Rousseaud de La Combe, in sua Jurisprudencia Canon. verb. *Distributiones* n. 2 et 6. ubi nova utitur distinctione.

sit occultum, potest conjugum innocens propria auctoritate divortium facere, solum quoad torum; quoad cohabitationem vero solum post sententiam Judicis. — 40. Quando adulterium unius conjugis nec est notorium, nec alteri physice, vel moraliter certe notum est, sed solum dubium de illo existit, conjugum innocens, nec in foro externo, nec in interno divertere, aut debitum negare potest. — 41. Conjugum innocens potest conjugum adulterum iterum recipere. — 42. Non tamen tenetur ipsum recipere, etsi multis annis pœniteat. — 43. Conjugum innocens potest pro libitu revocare nocentem etiam post sententiam divortii, teneturque nocens redire, etc. — 44. Quando unus conjugum adulterium committit, potest eo invito conjugum innocens Religionem ingredi. — 45. Et si adulterium sit publicum, et notorium, potest conjugum innocens ingredi Religionem propria auctoritate, non expectata sententia Judicis. — 46. Si vero adulterium sit occultum, debet expectare sententiam Divortii a Judice. — 47. Conjugum innocens, si post alterius adulterium, ei voluntarie cohabitavit petendo, et reddendo debitum conjugale, non potest eo invito Religionem ingredi. — 48. Sic etiam conjugum innocens, si ex post et ipse adulterium committat, non potest invito primo adultero Religionem ingredi. — 49. Quando conjugum innocens Religionem non ingreditur, sed in sæculo manens divortium facit a conjugum adultero etiam quoad cohabitationem, non potest conjugum adulter sine licentia conjugis innocentis ingredi Religionem. — 50. Potest tamen conjugum adulter Religionem ingredi, et in ea profiteri etiam inscio et invito conjugum innocente, si hic prius est Religionem ingressus, et in ea professus. — 51. Quotiescumque vir ob adulterium uxoris ea invita potest religionem ingredi, potest etiam Ordines sacros in sæculo quoque manens recipere. — 52. Afferitur, et solvitur instantia. — 53. Ob adult. spirituale potest alter conjugum fidelis etiam invito Religionem ingredi, vel sacros Ordines suscipere, etiam postquam ad veram fidem rediit iterum conjugum adulterans, dummodo separatio ob adulterium spirituale auctoritate Ecclesiæ, et non propria sit facta. — 54. Afferuntur plures casus, in quibus nequit fieri Divortium propter adulterium, et primus est quando conjugum innocens jam remisit injuriam conjugum adultero. — 55. Secundus est quando adulterium ab utroque conjugum fuit commissum. — 56. Tertius est quando adulterium est tantum materiale, et non formale. — 57. Secus est si metu mortis, seu alterius gravis mali conjugum adulterium consentiendo admisit. — 58. Quartus casus est, si fuit vir uxori causa adulterii. — 59. Et hoc etiam si tacite tantum consentiat. — 60. Vir non censetur causam præbere mulieri adulterandi, si eam domo expellit, aut necessaria alimenta ei denegat. — 61. Subnectuntur Supplementa Auctoris. — 62. 66. Divortium quoad torum et cohabitationem ex voto ultramarino locus hodie haud videtur esse posse. — 67. Adulterium a viro uxori falso imputatum est etiam causa Divortii. — 68. 74. An defectus virginitatis in muliere justam præbeat causam Divortii. — 75. 76. In quo differat causa Adulterii a cæteris causis. — 77. 80. De probatione causæ, quæ allegatur ad Divortium. — 81. 85. De Divortio apud Romanos. — 86. Familiare habuerunt Divortium Imperatores, et quidem Christiani. — 87. Leges de